

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

№ 57

София, 06.02.2020 г.

Върховният касационен съд на Република България, четвърто гражданско отделение, в закрито заседание на трети февруари през две хиляди и двадесетата година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: БОЙКА СТОИЛОВА
ЧЛЕНОВЕ: МИМИ ФУРНАДЖИЕВА
ВЕЛИСЛАВ ПАВКОВ

като изслуша докладваното от съдия Фурнаджиева ч.гр.д. № 278 по описа на четвърто гражданско отделение на съда за 2020 г., за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 274, ал. 3, т. 2 ГПК, вр. чл. 396, ал. 2, изр. трето ГПК.

Образувано е по частна касационна жалба на Н. Б. и Е. Б., двамата с адрес в гр. София, М. Б., с адрес в гр. Хасково, В. Р., с адрес в гр. Любимец, „АКБ Актив“, със седалище и адрес на управление в гр. София, „АКБ Форес Българска инвестиционна група“ АД, със седалище и адрес на управление в гр. София, „Бреза-Н“ ООД, със седалище и адрес на управление в гр. Кърджали, „Партньорс Комерс“ ЕООД, със седалище и адрес на управление в гр. София, „Паррус“ ЕООД, със седалище и адрес на управление в гр. София, „Русалка Тур“ ЕООД, със седалище и адрес на управление в гр. София, „Финансово клирингова къща „Сkonto Съксес“ ООД, със седалище и адрес на управление в гр. София, „Хелио-Тур-С“ АД, със седалище и адрес на управление в гр. Елхово, и „Холандска мечта“ АД, със седалище и адрес на управление в гр. София, всички чрез адв. Т. Д. и адв. И. Д., срещу определение № 561 от 6 ноември 2019 г., постановено по в.ч.гр.д. № 363/2019 г. по описа на апелативния съд в гр. Бургас, в частта му, с която е отменено определение № 1802 от 30 септември 2019 г., постановено по ч.гр.д. № 1466/2019 г. по описа на окръжния съд в гр. Бургас, и е допуснато обезпечение на бъдещ иск на Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество (КПКОНПИ) за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество с цена 141820225,19 лева до размера от 87353328,96 лева чрез налагане на заповест за арест на акции и дялове от капитала на търговски дружества, заповест за арест на движими вещи, заповест за арест на моторна яхта, заповест за арест на банкови сметки и възбрана върху недвижими имоти.

В частната касационна жалба се поддържа становище за недопустимост на актовете на предходните инстанции поради несъблюдаване на разпоредбата на чл. 116, ал. 3 от Закона за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобитото имущество (ЗПКОНПИ), уреждаща местната подсъдност по искания за обезпечение на бъдещ иск по този закон – твърди се, че

предходните инстанции не били направили необходимата проверка, тъй като не били изискали удостоверение за данъчна оценка на всички имоти, посочени в искането за допускане на обезпечение. Сочи се, че били нарушени принципите на състезателното начало и на равенството на страните в процеса, тъй като на жалбоподателката Е. Б. ѝ било отказано издаване на заверен препис от искането на КПКОНПИ до окръжния съд в гр. Бургас, както и на решението, въз основа на което това решение е внесено в съда, и така било нарушено правото на защита на ответниците в производството. Изложени са още оплаквания, че въззивният съд е допуснал нарушение на чл. 389, ал. 1 ГПК, вр. чл. 152, ал. 1 ЗПКОНПИ, и чл. 142 ЗПКОНПИ, като е допуснал обезпечителни мерки по отношение на имущество, което не може да бъде предмет на бъдещия иск, придобито преди десетгодишния период на проверката или получено от ответниците и членовете на семейството им като дарение. Според жалбоподателите въззивното определение е постановено в нарушение на чл. 236, ал. 2 ГПК, чл. 12 ГПК и чл. 121, ал. 4 КРБ, тъй като същото било немотивирано, предвид което не ставало ясно въз основа на какви данни съдът е стигнал до извод за наличие на изискуемите от закона предпоставки за допускане на обезпечението. В изложението на основанията за допускане на касационно обжалване са поставени въпроси в приложното поле на чл. 280, ал. 1, т. 1 ГПК.

В писмен отговор на КПКОНПИ, чрез старши инспектор – юрист В. Д., се поддържа становище за липса на основания за допускането на касационното обжалване и за неоснователност на жалбата по същество.

С обжалваното определение е прието, че по т. 1, т. 2, т. 3, т. 4, т. 5, т. 11, т. 17, т. 19, т. 20, т. 21, т. 22, т. 23, т. 25, т. 28, т. 29, т. 30 и т. 31 от заявления в искането петитум бъдещият иск е подкрепен с писмени доказателства за отрицателен нетен доход на проверяваните лица, водещи до извод за допустимост и вероятна основателност на иска по чл. 153 ЗПКОНПИ. Прието е, че имуществото на търговските дружества – бъдещи ответници, също може да бъде отнето по реда на чл. 153 ЗПКОНПИ, доколкото тези дружества са контролирани от проверяваните физически лица, а и имуществото е идентифицирано и определяемо от съдържанието на мотивираното искане на КПКОНПИ и приложените писмени доказателства.

Касационният съд приема, че не са налице основания за допускане на касационното обжалване.

Неоснователно се поддържа от частните жалбоподатели, че актовете на окръжния и апелативния съд са недопустими, тъй като съдилищата не са били местно компетентни да се произнесат по искането за обезпечение на бъдещ иск, доколкото чл. 116, ал. 3 ЗПКОНПИ предвижда, че компетентен е съдът по местонахождение на имота с най-висока данъчна оценка, който в случая се намирал в гр. София (имот с идентификатор, заедно със сгради с идентификатор №, и). Компетентен да разгледа искането е бил именно окръжният съд в гр. Бургас, тъй като в неговия район (гр. Созопол), както е заявено и в искането, се намира имотът с най-висока данъчна оценка, включен в списъка на имотите, по отношение на които се иска допускане на обезпечение – установено с данъчна оценка изх. №

ДО002238/11.09.2019 г., приложена в т. 8, с номер на страницата горе дясно 3633.

Поставя се въпросът в съответствие с разпоредбите на чл. 389-391 ГПК, вр. чл. 152, ал. 1. ЗПКОНПИ, ли е искане за обезпечение на бъдещ иск чрез налагане на възбрани и запори за недвижими имоти и движими вещи, придобити извън проверявания десетгодишен период, по който се поддържа противоречие с практиката на ВКС, изразена в определение № 516 по ч.гр.д. № 3999/2013 г., IV г.о., решение № 97 по гр.д. № 3224/2017 г., IV г.о., определение № 12 по ч.гр.д. № 272/2015 г., II г.о., определение № 481 по ч.гр.д. № 4760/2015 г., I г.о., определение № 761 по ч.гр.д. № 6838/2013 г., III г.о. В цитираните определения се разискват кумулативните предпоставки за допускане на обезпечение на иска – предявеният иск да е процесуално допустим и вероятно основателен, при липса на пречките по чл. 393 ГПК, когато е налице обезпечителна нужда, а исканата обезпечителна мярка да е подходяща и адекватна на нуждата, като акцентът е бил върху това дали конкретната избрана обезпечителна мярка е подходяща, адекватна на обезпечителната нужда. Цитираното решение на ВКС не разрешава въпрос, свързан с производството по обезпечаване на иск по някой от законите за отнемане на незаконно придобито имущество. Твърдяното противоречие с практиката на ВКС не се разкрива. Ограничението, въведено в чл. 152 ЗПКОНПИ, ще бъде съобразявано от съда в производството по разглеждане на иска по реда на чл. 153 и сл. ЗПКОНПИ.

Накрая се поставя въпросът дължен ли е съдът да изложи мотиви, от които да е видно как е формирано вътрешното му убеждение и въз основа на какви фактически обстоятелства и правни основания е стигнал до крайния си правен извод, при условие че, за да постанови акта си, следва да направи преценка за вероятната основателност на иска и че този акт подлежи на обжалване. Частните жалбоподатели поддържат, че даденото от въззивния съд разрешение е в противоречие с тълкуването на ВКС, изразено в решение № 554 по гр.д. № 1163/2010 г., IV г.о., решение № 283 по гр.д. № 1609/2014 г., IV г.о., и решение № 194 по гр.д. № 1100/2012 г., IV г.о. В сочените решения се поддържа твърдо установеното разбиране, споделяно в съдебни актове и на настоящия съдебен състав, че вътрешното убеждение не се формира произволно, то е подчинено на съдопроизводствени правила, чието нарушаване е винаги съществено; вътрешното убеждение по правно релевантните факти се основава на събраните допустими доказателства, обсъдени поотделно и в тяхната съвкупност; съдът обсъжда твърденията, доводите, възраженията и оспорванията на страните; правните изводи на съда, съдържащи се в мотивите към съдебния акт, не могат да са декларативни, а следва да са мотивирани и обосновани. При осъществяване на решаващата си дейност съдът следва да спазва правилата на формалната и правната логика, т.е. фактическите му констатации и правните му изводи следва да са обосновани. В процесния случай не е допуснато твърдяното противоречие с практиката на ВКС. Невярно се твърди, че липсата на мотиви в съдебния акт прави невъзможно да се проследи логиката, по която съдът е достигнал до извода за наличие на законовите предпоставки за допускане на обезпечението, което да нарушава правото на защита на жалбоподателите в производството по обжалване. Въззивният съд, макар и лаконично, е изложил съображения за

наличието на общите по ГПК и специалните по ЗПКОНПИ предпоставки за допускане на обезпечение на бъдещ иск, като освен изводите си за основателност на искането за допускане на обезпечение за част от имуществото на частните жалбоподатели, е мотивирал и защо приема, че за част от сумите и за част от имуществото не може да се направи извод за вероятна основателност на бъдещия иск. Предмет на производството по чл. 153 и сл. от закона е установяването по несъмнен начин на размера на несъответствието между приходите и разходите на ответниците, начина на изчисляване на това несъответствие и от какво произтича то, и това установяване не може да бъде извършено в обезпечителното производство (чиято цел е да се предотврати осуетяването или затрудняването на осъществяването на правата по решението за отнемане на имуществото), в каквата насока са твърденията на жалбоподателите.

Мотивиран от изложеното, Върховният касационен съд, състав на IV г.о.,

О П Р Е Д Е Л И:

НЕ ДОПУСКА касационно обжалване на определение № 561 от 6 ноември 2019 г., постановено по в.ч.гр.д. № 363/2019 г. по описа на апелативния съд в гр. Бургас в обжалваната му част, с която частично е отменено определение № 1802 от 30 септември 2019 г. по ч.гр.д. № 363/2019 г. по описа на окръжния съд в гр. Бургас и е допуснато обезпечение на бъдещ иск за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество с цена до размера от 87353328,96 лева.

Определението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: